

A'
TSÁSZÁRI és KIRÁLYI FELSÉG'
ENG E D E L M É V E L.

(11.)

Költ *Bétsben*, Böjt - elő - Havának
 (Februáriusnak) 7-dik napján, 1794-dik
 Észtenőben.

Hadi Tudósítások.

Koburg Hertzegetől.

A' *Trieri (Treviri) Választó-Hertzege-*
ségben, egy Ts K. Sereg osztályt vezérlő
Blankenstein Feldmarsallientenántunk pa-
 rantsolatot adott *Melas* Generálisnak, hogy
 menne a' *Frantziáknak Mecherni* tanyájok
 ellen. G. *Melas* tehát, fel osztván több
 részekre, a' vezérlése alá adott népet, ma-
 ga meg indúlt, 400 *Manfredini* Reg. béli
 gyalogokkal, 200 határőrökkel, 230 Hu-

M

szárokkal, és két ágyúkkal. *Hilbringenig* nem talált semmi ellenségét, hanem ott egy völgyben Fr. Kémlelőket sejtettek meg előre küldött vitézei, de el nem érhatték azokat. — Hogy időt ne kaphasson az ellenség, maga meg-szabadítására: *Melas* Gen. maga mellé vévén Huszárjainak felérészét: *Meckern* felé vité azt ügetve. A' Huszárok, első tüzökben bé rontottak *Meckernbe*: de mivel keményen puskáztak ki rájuk a' Frantziák az ablakokból: vissza parantsolta őket *G. Melas*, és a' gyalogsággal támadtatta meg a' helységet. A' tüzes puskázás közben *G. Melas* lova is agyon lövetett. Érkeztek azonban Hátőrözöink is, és már ezek előtt meg nem maradhatott az ellenség; hanem szaladásra vette a' dolgot, a' midőn közzéje vágván Huszárjaink, egy Kapitányt, 2 Fő, és két Al-Hadnagyokat, 's 80-nál több Közembereket le aprították, egy Kapitányt pedig 89-ed magával el-fogtak. — Részünkről egy *Wurmser* Huszár esett el: 's öten kaptak sebet, a' kik közzül valók: *Wurmser* Huszár Fő és Al-Hadnagy *Seybert*, és *Oláh* Urak. Lovaink közzül 8 esett sebbe.

Frantzia, és *Auszriai - Flandriának* felső szélein, Január. 20-dikán ezek történtek: — Hat száznál felesebb számú Frantziáság egynehány szekerekkel jöven

Baillen Városotkájából, meg-támadta *Lokerti* és *Kemmel* tanyáinkat. *Lokert*nél állott Vitézeink egyesítették magokat a' *Kemmelie*ekkel, 's minekutánna mind több Katonák, mind fegyveres Lakosok is érkeztek volna segítségekre: vissza-verték az Ellenséget. — Szinte azon idő tájban, *Steenworde*ből is hasonló erejű Fr. tsapat nyomúlt-elő *Poperingen* felé. Elsőben vissza nyomattak Katonáink, a' *Poperingeni* Ellen-zökig; de hogy ezeknek is hirtelen érkezett mind Katonákból, mind fegyveres Lakosokból álló segítségek: vissza-kergették a' Frantziákat egéffz a' határig. Részünkről 4 Ts. Kir. Katonák kaptak sebet; az Ángl. zsoldon lévő *Bádeni* gyalog Reg. ből egy Legény agyon lövetett; a' fegyv. Lakosok között egy el-esett, és öten sebet kaptak. Az Ellenség között 3 el-estek, 7 el-fogattak, és 30-nál többen kaptak sebet. — *Ditséri* Gen. B. *Salis*, a' rendes Katonaságon kívül, a' fel-fegyverkezett Lakosokat is szemes-ségekről és jó indulatjokról.

Katonai Fellyebb-menetelek.

Az eddig *Lewehner*' könnyü-lovas Regementjében Obersterséget viselt Báró *Kinmájer*, a' *Barkó*' Huszár-Regementjébe tétetett - által Obersternek, mellyben a' Török háború' alkalmatosságával sok érdemeket szerzett vala magának.

A' *Székely* Hufzár-Regementben *Dániel* Májor Oberlíieutenantá, *Damó* Kapitány pedig második Májorra lett.

A' Hertzeg *Eszterházy Antal*' halálával Tulajdonos nélkül maradt gyalog Regem. nél *Budösküti* Úr lett Obersterré, Gr. *Strasoldo*' helyébe, a' ki meg-hólt; *Schell* Kap. pedig 3-dik Májorra.

A' *Koburg* Hertzeg' Armádiájánál lévő Uhlánus szabad Seregnél szolgált Hertzeg *Schwarzenberg Károly* Oberlíerségre emeltetett a' vóltt *Wallisch*' vasas Reg. jében, melly most itt *Bétsben* van őrizeten. Ezen Regem. béli *Capaun* Májor nyugalomra botsáttatik penzióval. *Gometz* Oberster, *Freyburgi* Kommendánsá tétetett.

Fortlouis, vagy *Fortvauban* Várának puszkapor által lett fel-vettetéséről azt olvassuk egy hiteles Tudósításból, hogy annak fő oka a' vólt: mivel nem fért belé a' Várba azon Tsász. Kir. Nép, a' melly meg-óltalmazhatta volna azt, 's tárházaknak való épületek se vóltak benne. Nem igaznak írja ezen Tudósítás azt a' hírt, hogy számos ágyúk, és más fegyverek, sok golyóbisokkal, és kéz pénznel együtt, találtattak volna a' föld alatt, azon alkalmatossággal, midőn a' fel-vettetés végett készített minák (föld alatt való üregek) ásattanak.

A' *Rajnai* Prussz. Seregnél ott vagyon már *Möllendorf* Fő Vezér, a' ki Hertzeg

Braunschweig helyett fogja azt kormányozni.

A' *Bétsi* Spanyol Követ, azért nem kaphatott egy ideig leveleket *Madridból*: mivel a' melly Kurír, leg régebben indított vala hozzá: el fogatott az, a' Frantziák által. Most egyszerre négy Kurírok érkeztek hozzá, 's más egyéb Tudósítások között e' következő is. „ Dec. 20-dikán délelőtti 9 órakor, megvették a' Spanyolok *Portvendret*; dél után *S. Felmet*; éjtfzaka pedig *Colliouret*, melly 3 Fr. erősségek nem melze fekszenek *Perpignan* Várához, a' *Roussilloni* Grófságban. Négy ezer Frantziáknál többet fogtak ez alkakotossággal a' *Spanyolok*; 's el uyerték a' Frantzia Seregtől egész táborát, magát pedig azt *Perpignanba* szorították.

Londonból, Januáriusnak 21-dikén. — „Néhány Frantzia hadi hajók kezdették mutogatni magokat azon a' szoros tengeren, melly vagyon Anglia, és Frantzia Ország között; sőt két kisebbek közzülök *Devonshirei* partunkról, *Darmuth* és *Brixham* faluk között, el is vittek egynehány juhokat.“

A' *Hollandiai*, vagy *Frigyes-Belgyiomi* Kormányfő, mellynek Prézese az örökös Helytartó (*Orániai*) Hertzeg, Jan. 5-dikén adta-által a' Közönséges Rendeknek, ezen 1794-dik esztendőre készített Plánumát (*Intézetjét*) a' had-folytatásnak. Azzal az

alkalmatossággal egy fontos (és általunk is közlendő) Befzéd tartatott, mellynek végző tikkelye e' vólt: — „A' tsendességnek vizfontagvaló helyre állását buzgóan óhajtja ö Hsége a' Helytartó, és a' Státus-Tanáts; de annak' semmi jele nem látszik, Európa' polgári alkotványának egén.“

Az *Angliai* Parlamentom vagy Ország-Gyűlés, valósággal el-kezdődék Jan. 21-dikén. — A' Király, két óra felé indúlt, ágyú-durrogások között azon Palota felé, mellyben az Ország-Gyűlés' Első és Második Tábláji egybe valának gyűlve. Kezdő Befzédében eleikbe terjesztette a' Rendeknek; hogy a' Frantziákkal folyó hadnak ki-menetelétől függ a' Törvényeknek, Valásnak, és polgári Társaságnak ügye. Az el-múltt esztendőbéli hadakozásnak hasznairól azt mondotta, hogy nyomosak azok mind *Nagy-Britanniára*, mind ennek Frigyesaire nézve, bár ha utólyára vóltak is fzerentséi az Ellenségnek. Keservesen esik néki — így szólla továbbá — hogy szükségesképpen kell folytatni a' hadat, mellytől el nem maradhatnak soha is a' veszélyek; de nints mód benne, hogy állandó békeséget lehessen kötni olyan Emberekkel, a' kiknek se valások, sem emberi érzékenységek nintsen. — Bízattja magát, a' hozzája, és a' jó gondolkodás' módjához viseltető hajlandóságával a' Nemzetnek, — A' közönséges számadásoknak laistro-

mát közölteti a' Második Táblával, a' mellyből örömmel láthatja ez, hogy jó állapotban vagyon a' Státus' jövedelme, és kreditje (hitelessége). — Ezen végezte beszédét a' Király: „hiszi, úgymond, hogy a' Népnak Képviselői kélzek lesznek költséget rendelni, a' hadnak továbbra is egész hathatósággal való folytatására; 's lelkére kötötte az Ország-Gyűlésnek általlyában, hogy mindenkor szemei előtt tartsa ezen hadnak fundamentomát, és folytatásának szükséges vóltát.“

A' Frantzia lovasfág, fog állani az újabb rendelések szerént: — 29 vasas; 20 Dragonyos, 23 Vadász; és 11 Huszár Regimentekből. A' vasas, és Dragonyos Regimentekben négy négy, a' vadász, és Huszár Reg. ekben pedig hat hat svadronok lesznek. Mind ösfe a' Huszárok', Lovas Vadászok' és Dragonyosok' száma fog menni 76,140 emberre, a' vasasoké pedig 20,410-re.

Elegyes Tudósítások.

Livornóból írják, hogy igen nagyra nevedett ott az ollyatén Frantziák' száma, a' kik meg nem mertek maradni *Toulon* Városában, a' midőn el-hagyatott vala ez az egyesült Hatalmasságoknak Seregeiktől. Az a' rendelés lett tehát erántok, hogy a' kik vagyonosok közülök, azok *Livorno* Városában, 's ennek környékén le-telepedhetnek; a' kiknek pedig nints miből élni

(ezek, többen vagynak 3 ezernél), vites-
senek *Elba* vagy *Elva* nevű *Toskánai* Szi-
getbe, melly nem igen messze esik *Livor-
nóhoz*, 's ott tápláltassanak az öszve-állott
Fejedelmek' költségén. Minden főre esik
naponként egy *livre* (font) nevű pénz'
neme, melly mintegy öt garast télsen.

Londonból, Január. 14-dikén. — „Az
itt tartózkodó sok ki-költözött Frantzia
Papok és Nemesek, még ekkoráig nagyobb
résztént alamisnából éltek, de már most
nagy résztént meg-szüntek a' számokra való
magános adakozások; minekokáért néhány
napokkal ez előtt királyi parantsolat ment
a' közönséges Kintstárra ügyelő Hivatalhoz,
hogy adna 8900 font sterlinget az említett
Ügye-fogyottak' Képviseelőiknek, kik között
első a' *St Poli* Püspök.“

„Már tiz ezer font sterlingre megy, a'
mit önként való jó indulatból adakozott
Publikumunk a' végre, hogy alkalmas
téli öltözete lehessen egész *Flandriai* Sere-
günknek; 's még most is folyamatban vag-
nak ezen hasznos tzelú adakozások.“

„A' múltt héten egy levelet vett a'
Bath Városbéli Teátrum-tartója, mellyben
azt kívánták tőlle az *Yorki* Érsek, és az
Ancafi Hertzeg, hogy botsássa-el a' jádzó
Személlyek között az olyanokat, a' kik
ellenséges indulattal viseltetnek a' Király-
hoz, és Konstitutióhoz: mert különben a'
fő Személlyek között senki se fogná azon-

től segíteni a' Teátromot. A' levél el-
olvastatott a' Teatrálísták előtt, a' kik mind-
nyájan álmétkodtak rajta: mi módon eshet-
tek ők afféle gyanúságba. “

Velentze Városából, Dec. 30-dikán. —
„A' mi Fő Kormányfőnk, *Zorzi* nevű
önnön Tagját *Bergamo* Várába küldötte,
örökös rabságra azért, mivel az, Közön.
Társaságunknak polgári alkotványát igye-
kezett fel-forgatni. Hasonló ízándékú más
fő Emberek is fogattak-el itten, 's más
részeiben is a' *Velentzei* Közönséges Tár-
saságnak. “

*Varsó*ból, Január. 19-dikén. — „Az
itt lévő Orosz Vezér és Követ, *B. Igelfjöröm*,
egy Generálisunkat árestomba tétette. —
Egy Követség fog innen rövid időn *Peters-
burg*ba menni, mellyre a' lessz bízva, a'
Király', 's egész Nemzetünk' nevében, hogy
az Orosz Tsáfzárnénak, Lengyel - Ország
ellen újjolag fel-gerjedt haragját igyekezzen
minden módon le-tsendesíteni. “

*Edinburg*ból (*Skótzsián*nak fő Városá-
ból), Január. 14-dikén. — „A' Frantzia
Nemzeti Gyűlést majmozni akartt, 's itt
már egynehány Üléseket is tartott, de hosszú
pórázra tsak ugyan nem botsátott Gyűlésnek,
valamint a' Titoknokja *Skirving* Úr (kiről
a' múltt postán emlékeztünk), úgy a'
Prézese vagy Elölülője is *Margarot* Úr,
14 esztendőig tartandó *Ausztráliai* fogságra
büntettetett. — Örömet szerették volna

meg-szabadítani a' Követői, de nem szabadíthattak: mert nagyobb volt az ő erejeknél a' törvényes Magistrátus' ereje.

(Ausztrália, Európán, Ásián, Áfrikán, és Ámerikán kívül való ötödik része a' Világnak, mellynek Botaniabay nevü részébe szokták mostanság hordani Angliából, rab-fővel való munka-tételre, a' nagyobb bünösöket.)

A' Párisi Magistrátus azt végezte Jan. 18-dikán az árva Király-Fi felől, hogy ne rendeltessék már a' mellé más Nevelő, avagy különös Vigyázó, *Simon Tsizmadia'* helyébe, a' ki ki-kéredzett a' *Templom* nevü épületből, 's Tanátsbéli Emberré lett; hanem hogy azok a' négy Szenátorok, a' kik, mint Kommisszáriusok, úgy is megjelennek minden nap délelőtt és délután a' *Templomban*, gondot viselhetnek az úgynevezett ifjú *Kapétra* is.

B é t s.

Ő Felségek friss egészségben vagynak, 's gyakorta ki-mennek a' bástyára sétálni, a' tavaszi szép napokkal vetekedő mostani napokon.

Tegnap, délutánni egy és két óra között, föld-indulás tapasztaltatott némelly részeiben a' Városnak.

Februáriusnak első napján Gyűlést tartottak itt az *Alsó-Ausztriai* Rendek, 's azt végezték: hogy ők nem költsön; hanem tiszta ajánkékul fogják adni a' töllök kívántt hadi segittséget: 's egyfzersmind meg-kérték a' *Tartomány'* Marsallját, hogy a'

Gyűlésben jelen nem vóltt Rendeket is, ő hozzájók hasonló képpen való tselekedésre buzdította.

Magyar Ország.

Néhai Méltóságos *Csebi Pogány Lajos* Urat, a' Felsőleges Római Tsáfszárnak, és Koronás Magyar Országai Királynak Magyar Fő Kantzelláriájánál Udvari Tanátsossát, Tek. Ns *Beregh-Vármegyében* a' Fő-Ispányi Hivatalnak Adminisztrátorát (véletlenül történt halála' hírének meg-hallásával) gyászos sírjához kíséző ezen siralmas Verssekkel kesergeti D. E. L. *Új Fejértón T. N. Szabolts-Vármegyében*, Karátson havának utolsó napján.

Gyászba borúltt *Csebi Pogány* Nemzet Csebjé,
 Oh mikor gyógyúl-meg rettenetes sebje?
 Egek! említénem melly kínos, melly bajos!
 Meg-hólt véletlenül *Csebi Pogány Lajos*.
 Tsáfszári 's Királyi Udvar' Tanátsosa,
 A' terhes ügyeknek egy Fő Kormányosa,
Beregh-Vármegyének bölts okos Vézére,
 Ki ott nem régen ült Fő-Ispány' helyére,
 Ki a' Böltsök között böltsességet hintett,
 Szegényre bóldogra hív szívvel tekintett,
 Kiben a' hív Barát tsókolt hív Barátot,
 Erköltseben hibát írigység sem látott,
 Bár lettek légyen is mázos Íriggyei,
 Baráttság szín alatt kész Ellenségei;
 De ő azokat is betsülte, szenvedte,
 Jeles erköltsével meg-szelidítette.

Még az írigység is benne meg-esmérte,
 Hogy ő tisztségeit érdemiért érte.
 Ki mindennek kívánt szolgálni hasznára,
 És soha senkinek nem járt ártalmára.
 Folytatta tisztségét munkás serénységgel,
 Nagy előre látó okos böltsességgel.
 Maga leg-főbb hasznát abban helyhezette,
 Haza' bóldogságát ha jól ügyelhette.
 Kegyes, nyájas, vidám, édes tekintettel
 Fogadott-el mindent, senkit se vetett-el.
 Az Okosok között böltsen okoskodott,
 Nyájas barátságban kedvel nyájaskodott.
 Akként kormányozta kegyes Háza - népét,
 Vélnéd, ott rajzolták ártatlanság' képét.
 Vólt tiszta életü, szelid és ártatlan,
 Serény, munkálkodó, sőt fáradhatatlan,
 Valamelly munkát vett dolgozó kezére,
 Azt tökéletesen folytatta végére.
 Senkihez nem viselt kép - mutató szívet,
 Barátihoz tartott állhatatost, 's hívet,
 Királyhoz, Országhoz buzgó, hív, igaz vólt,
 Istenét szerette, 's oda ment hogy meg-hólt
 Érzy azt a' *Bétsi Fő Kantzellária*,
 Hogy Te haláloddal történt káros hijja,
 Nagy Lelked itt hagyván romlandó sátorát,
 Nyugtassa-meg a' Föld tetemidnek porát.
 Lelked Menyben vigad, baj közt nem
 fárad már, (Vár.
 Ott az örök öröm, leg-főbb Jó, 's bátor
 Vigasztallya Isten kegyes Özvegyedet,
 Tartsa óltalmában árva Ház-népedet,
 Hasson-ki Házadra érdemidnek bére,

Mert érdemes Király's Ország' kegyelmére
 Jó Méltóságos Úr! Druszám hív *Lajosom!*
 Bátyám!'s barátságban osztályos Sorsosom
 Könyvek' záporával ortzám'értted mosom
 Bánat közt epedek, 's tsak Isten orvosom.
 Még gyenge időnkben kötött barátságunk
 Vólt egymásra nézve leg-féltőbb jószágunk
 Ezt semmi történet meg nem tsonkította,
 Tifztség vagy Méltóság sem tántorította.
 Noha ez, Világban sirathatatlan kár,
 Főbb Karban, hív Barát igen ritka Madár.
 Tifzteltem én benned egy jó Méltóságot,
 Tsudáltam szívedben az állandóságot,
 Öleltem, tsókoltam azon barátságot,
 Mellyet főbb rangod is két felé nem vágott
 Most is hát képedet szívembe temetem,
 Míg élek, hívséged' híven emlegetem.
 Ha pedig (mert tudom) történik halálom,
 Szent Társaságotat (híszem) meg-találom.

Epitaphium.

Álly - meg, 's lásd, mit jegyzek ezen
 Írásomba:

Ezer hét száz felett kilentzven-háromba,
 Tizenötödik nap Karátson-havába,
 Ejté *Pogány Lajost* a' halál' torkába.
Máramaros ízülte, nevelte, lzerette;
Béts attól el-vette, kedvelte, 's temette.

Ketskemétről, Január. 25-dikén. —
 „Olvasván Magyar - Hírmondónkból, a'
 Privil. Ns *Jász* és két *Kún* Kerületekről:
 hogy ezek most újjabban, a' - folyó

Frantzia veszedelmes Háborúra 600 Legényeket, és ugyan annyi lovakat ajándékoztak Fels. jó Fejedelmünknek; bővebben is kívántam tudtokra adni az Uraknak: minémü nagy hazafiúi szívességgel, és serénységgel ajánlották, és állították - ki az említett három, úgymint: két *Kún*, és *Jász* Ns Kerületek, a' mostani szük időltöz képest, azon számos Népet, és lovakat.

Közönséges Gyűlést tartottak t. i. *Kis Kún-Felegyháza* Városában, a' múltt esztendő Dec. 20-dik napján, és meghatározták magokat, bizonyos fel-tételek alatt: Hogy, noha már a' múltt Török Háborúban adott, és sok Ns Magyar lovas Regementeknél találtató, tavaly pedig 182 számmal szaporodott Fiaik, és lovaik, közel hat százan legyenek is az ellenséges Frantziák előtt; de még is illy nagy szükségeiben F. Királyunknak, kivált a' bődögültt, de tsúfosan e' Világból ki-végeztetett Magyar Királyi Hertzeg - Asszonynak, *Frantzia - Ország'* Királynéjának szomorú története szívekre hatván — a' mint ezt, Fő-Birájok, Nádor-Ispány ö Kir. Fő-Hertzege által ö Felségének is ki-nyilatkoztattak: — most újra 600 jó forma tiszta Magyar Vitéz Legényeket, és ugyan annyi lovakat állítsanak-ki a' *Márs - mezejére*.

El-kezdvén tehát a' Katonák' és lovak' állítását, a' meg-nevezett 3 Ns Kerületekben, mindjárt Újj-Esztendő nap után, a'

Kerületek' Kapitányai, több alattok való érdemes Tisztviselőkkel, olly nagy serénységgel vitték azt, hogy már ezen Januárius hónapnak végével által is adtak hat száz lovas Legényeket a' Ns Magyar Tsásfár', és *Barkó*' Regementjeinek. Alig várják a' Legények, hogy a' Frantziákkal szembe szállhassanak.

A' lovakat tsak nem fele árron adták a' jó Lakosok, a' mostani ló-árrához képest, ő Felsége' szolgálatjára. Sőt mivel a' Ns Kerületeknek Katonai Kalfzájokból, illy sok Háborúk alatt, közel 200000 rénesforintok adattak már ki, következésképpen még a' különben olly jutalmasan adott lovak' árrát se lehetett abból általán-fogva ki-fizetni: erre nézve, kélfek azért sokan boldogabb időkre várakozni.

A' 600 Emberek közzé kívántató Fő, és Al-Tiszteket nem tsak magok Fiaik közzül, hanem más jeles, és érdemes Familiákból is számosan neveztek-ki, és terjesztettek Fels. Urunk eleibe a' Nemes Distriktusok, és ezzel is az egész Hazához viseltető indulatjoknak kívánták új bizonyoságát adni.

Debretzenből, Január. 25-dikén. — „Nállunk még eddig, majd semmi tél sem vólt. A' fagy és hó helyett, száraztó szelek járnak. Nevezetesen a' 22-dik vagy *Vintze*' napján ezen hónapnak olly kegyet-

lenül fútt hol az északi, hol a' napkeleti
 szél, hogy sokan Lakosaink között csak
 nem végső romlásokat kénytelenítették
 retteggve képzelni. Mert délutáni harmad-
 fél órakor fénylett ugyan a' *Vintze*, melly
 — a' Paraszt - Kalendáriom szerént —
 reménységet nyújtott a' szőlős Gazdáknak,
 hogy meg fog ezen esztendőben telni szá-
 mokra a' pintze; de fénylettek ugyan akkor
 hat égő házak is, mellyeknek tüze hogy
 sokkal nagyobbra nem terjedt: ennek oka,
 az Isteni különös gondviselés mellett, a'
 vólt, hogy gondos és vigyázó Magisztrá-
 tusknak kormányozása által, a' vizes hor-
 dók, vizi puskák, tsákllyák, és horgok
 hirtelen hozattak; Lakosaink is serényen
 munkálódtak, és két házakról le-hányták
 a' fedeleket. “

A' Királyt - kívánó, vagy Rojalista
 Frantziákat hasonlítják némelly *Londoni*
 Írók, a' *Polypus* nevezetű plánta formájú
 vizi állatotskákhoz, mellyekről azt jegy-
 zették-meg a' Természet - vizsgálók, hogy
 ha darabokra vagdaltatnak azok, minden
 darabból eggy eggy újj élő kis *Polypus*
 támad.

